

LÆGE ETISK NÆVN

ÅRSBERETNING 2025

ÅRSBERETNING 2025

LÆGEFORENINGENS ETISKE PRINCIPPER

Lægeforeningens etiske principper blev vedtaget af Lægeforeningens repræsentantskab i april 2018. De etiske principper beskriver de etiske forpligtelser, som læger har over for patienter, kollegaer, samfundet og sig selv. Alle Lægeforeningens medlemmer er forpligtet til at handle i overensstemmelse med principperne.

LÆGEETISK NÆVN

Lægeetisk Nævn arbejder for, at Lægeforeningens medlemmer får kendskab til og overholder de etiske principper. Det sker ved, at nævnet afsiger konkrete afgørelser, hvor nævnet vurderer, om et medlem af Lægeforeningen har tilsidesat et eller flere etiske principper, eller ved at nævnet udgiver principielle udtalelser om anvendelse af de etiske principper i bestemte typer af situationer.

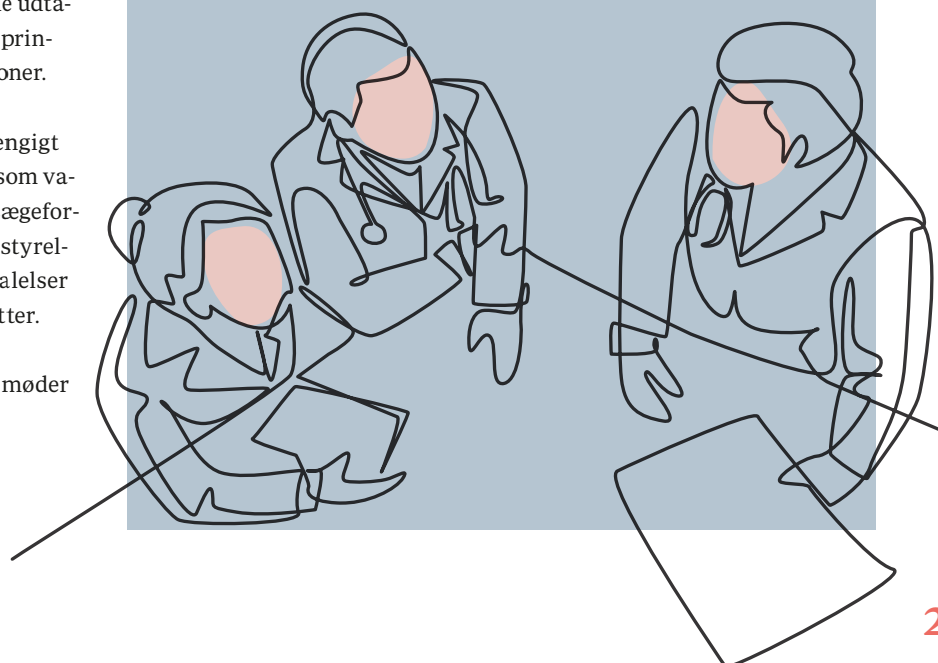
Lægeetisk Nævn arbejder uafhængigt af Lægeforeningens bestyrelse, som varetager den politiske ledelse af Lægeforeningen, og Lægeforeningens bestyrelse har ikke indflydelse på de udtalelser og afgørelser, som nævnet beslutter.

Lægeetisk Nævn har afholdt tre møder i 2025.

ÅRSBERETNINGENS INDHOLD

● KONKRETE SAGER

● PRINCIPIELLE UDTALELSER

KONKRETE SAGER

Lægeetisk Nævn kan behandle konkrete sager, når et medlem af Lægeforeningen henvender sig til nævnet med påstand om, at et andet medlem har handlet i strid med et eller flere af de etiske principper.

Hvis nævnet finder, at en konkret handling ikke lever op til den standard, der ligger til grund for et eller flere principper, kan nævnet udtrykke kritik eller give lægen en påtale.

Nævnet kan optage sager til behandling efter henvendelse fra medlemmer af Lægeforeningen, som indklager et andet medlem af Lægeforeningen for at handle i strid med Lægeforeningens etiske principper. Nævnet kan udtrykke kritik eller påtale lægens adfærd.

Nævnet kan tage en sag op af egen drift for et eller flere medlemmer af Lægeforeningen med henblik på at vurdere, om medlemmet/medlemmerne har handlet i strid med Lægeforeningens etiske principper. Nævnet kan udtrykke kritik eller påtale af lægens adfærd.

Hvis nævnet vurderer, at der er sket en alvorlig overtrædelse af et eller flere af de etiske principper, skal nævnet indberette sagen til Lægeforeningens bestyrelse, og bestyrelsen har mulighed for at indbringe sagen for Lægeforeningens Voldgiftsret med henblik på, at et indklaget medlem idømmes en eventuel bod eller ekskluderes af Lægeforeningen.

KOLLEGIAL DIALOG, LEDELSESANSVAR OG PATIENTSIKKERHED

Nævnet har ved flere lejligheder gennem årene drøftet indholdet af det etiske princip nr. 20.

I 2025 har nævnet truffet afgørelse i en klagesag om rækkevidden af det lægeetiske princip nr. 20 om kollegial dialog, og der er i nævnets afgørelse taget udgangspunkt i klagers angivelse af princip nr. 17, 19 og 20.

Sagen rejste et grundlæggende spørgsmål om balancen mellem kollegial hensyntagen og pligten til at reagere på bekymringer om kvaliteten af patientbehandling.

Nævnet fandt, at læger har en legitim adgang til at orientere deres ledelse om alvorlige faglige bekymringer, også selv om der ikke forudgående har været en direkte dialog med de berørte kolleger. I afgørelsen lagde nævnet vægt på, at de indklagede læger havde fulgt gældende interne procedurer, og at de ikke kunne forudse, at henvendelsen ville føre til involvering af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Link til afgørelsen:

Princip nr. 17

Lægen skal i sine handlinger og ytringer fremme den gode lægekultur, herunder respektfuld interkollegial kommunikation. Lægen skal understøtte tilliden til sine kolleger og undlade at kritisere sine kolleger over for patienten.

Princip nr. 19

Lægen skal fremme læring gennem åbenhed om fejl og utilsigtede hændelser.

Princip nr. 20

Hvis lægen finder, at en kollegas handlinger eller forfatning truer patientsikkerheden, så skal lægen afhjælpe problemet ved at gå i dialog med kollegaen. Om nødvendigt skal lægen inddrage den lokale ledelse og relevante myndigheder. I sådanne tilfælde bør lægen almindeligvis forinden orientere vedkommende kollega.

PRINCIPIELLE UDTALELSER

Lægeetisk Nævn har en vejledende og rådgivende rolle i forhold til udbredelse af kendskabet til, hvordan læger kan handle inden for rammerne af de etiske principper. Denne rolle udfylder nævnet først og fremmest gennem offentliggørelse af principielle udtalelser.

Formålet med en principiel udtalelse er at vejlede læger om, hvordan de i en given situation bør gøre sig nogle relevante etiske overvejelser med udgangspunkt i de etiske principper. Nævnet tager ikke stilling til konkrete lægers handlinger i principielle udtalelser, og udtalelserne er ikke en facitliste men en vejledende udtalelse, der kobler nogle typer af situationer med nogle relevante etiske principper.

Nævnet kan af egen drift tage emner op med henblik på udgivelser af en principiel udtalelse.

Nævnet kan tage en sag op af egen drift med henblik på at fremkomme med en principiel udtalelse om et emne eller en handling i forhold til de lægeetiske principper. Nævnet kan komme med en principiel udtalelse, og udtalelsen må ikke indeholde kritik af konkrete medlemmer af Lægeforeningen.

NÆVNET UDGAVER I 2025 EN PRINCIPIEL UDTALELSE

Lægers uvildighed må ikke bringes i tvivl på de sociale medier

Lægeetisk Nævn har i løbet af året modtaget en række henvendelser fra både læger og andre med bekymring over lægers rolle og adfærd på sociale medier. Lægeetisk Nævn har derfor i 2025 taget stilling til lægers rolle på sociale medier, herunder lægers markedsføring af produkter og behandlinger og brugen af lægetitlen i kommercielle sammenhænge.

Nævnet har med udtalelsen ønsket at beskrive, hvorfor tilliden til lægestanden er afgørende for lægers arbejde, og hvorfor alle Lægeforeningens medlemmer er forpligtet til at leve op til Lægeforeningens værdighedskrav.

Formålet med udtalelsen har været at sikre, at lægers synlighed på sociale medier ikke udhuler tilliden til lægestanden eller skaber tvivl om, hvorvidt sundhedsfaglige anbefalinger er uafhængige af økonomiske interesser.

Nævnet har særligt fremhævet betydningen af lægers faglige uafhængighed og har peget på princip nr. 23

som et centralt pejlemærke, når læger optræder som medical influencers eller indgår samarbejder med kommercielle aktører.

Som læge indtager man en særlig og betroet position i samfundet. Denne position bygger på patienternes tillid til lægens faglighed og uafhængighed. Netop derfor må der ikke kunne opstå tvivl om, hvorvidt lægens anbefalinger er sundhedsfagligt begrundede eller påvirket af kommercielle interesser.

Nævnet har i udtalelsen vurderet, at hvis der er tale om gentagne, grove og bevidste brud på regler og normer, som er medvirkende til at påvirke tilliden til kolleger og lægestanden fra patienter, kolleger eller samfundet, vil der være tale om et brud på værdighedskravet.

Til slut i udtalelsen har nævnet formuleret en enkel og tydelig rettesnor: Hvis der er risiko for, at lægens uvildighed kan bringes i tvivl, bør lægen afstå fra at anbefale det pågældende produkt eller den pågældende behandling.

Udtalelsen kan læses i sin helhed her

Princip nr. 23

Lægen skal bevare sin uafhængighed og kommunikere åbent om situationer, hvor lægens personlige værdier eller interesser kunne influere lægens dømmekraft. Lægen må ikke i sin lægerolle reklamere for lægemidler eller varer, der angives at have en helbredende eller forebyggende virkning.

